

EXPUNERE DE MOTIVE

la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 304/2002 privind organizarea judiciară

Principiul repartizării aleatorii a cauzelor constituie una dintre garanțiile fundamentale ale dreptului la un proces echitabil și ale independenței judecătorului. Caracterul aleatoriu al repartizării dosarelor nu reprezintă doar o exigență tehnică de organizare administrativă, ci o condiție esențială pentru asigurarea imparțialității instanțelor și pentru menținerea încrederii publice în actul de justiție. Orice suspiciune privind influențarea compunerii completurilor de judecată afectează în mod direct credibilitatea sistemului judiciar.

În ultimii ani au existat, în spațiul public și în dezbaterile profesionale, numeroase semnale referitoare la posibile eludări ale regulilor de repartizare aleatorie, prin intervenții administrative, modificări succesive ale compunerii completurilor sau redistribuiri repetate de cauze. Chiar și în absența unor constatări disciplinare sau penale definitive, simpla apariție a unor asemenea suspiciuni este de natură să afecteze percepția publică asupra imparțialității instanțelor. În materia independenței justiției, aparența de imparțialitate este la fel de importantă ca imparțialitatea însăși.

Reglementarea actuală din Legea nr. 304/2002 prevede auditarea externă a sistemului de repartizare aleatorie, însă cadrul normativ în vigoare pune accent predominant pe existența mecanismului formal și mai puțin pe verificarea concretă a modului în care acesta funcționează în practică. Lipsa unor referiri explicite la analiza intervențiilor umane asupra sistemului, la verificarea jurnalelor informatice, a modificărilor intervenite în compunerea completurilor și a redistribuirilor de cauze poate transforma auditarea într-un exercițiu preponderent formal, incapabil să identifice vulnerabilitățile reale.

La momentul adoptării reglementării actuale s-a subliniat că auditul extern nu poate substitui rolul Inspecției Judiciare. Această afirmație este corectă în principiu, însă nu justifică o limitare a sferei auditului. Auditarea externă și cercetarea disciplinară au natură și finalitate distincte: auditul are un caracter tehnic și preventiv, vizând evaluarea sistemică și identificarea

vulnerabilităților, în timp ce cercetarea disciplinară are un caracter individual și sancționator. Cele două mecanisme nu se confundă și nu se exclud, ci se completează în mod firesc. În măsura în care auditul identifică indicii privind încălcări ale legii sau abateri disciplinare, acestea trebuie comunicate instituțiilor competente, care vor proceda potrivit atribuțiilor lor legale.

Prezenta propunere legislativă are ca obiect consolidarea cadrului normativ prin extinderea și clarificarea conținutului auditului extern. Se prevede în mod expres că auditul trebuie să vizeze nu doar aspectele tehnice ale aplicației informatice, ci și dimensiunea procedurală și operațională, inclusiv intervențiile umane asupra sistemului și conformitatea acestora cu dispozițiile legale. De asemenea, se introduce obligația verificării jurnalelor informatice, a modificărilor intervenite în compunerea completurilor, a redistribuirilor de cauze și a oricăror operațiuni manuale sau administrative care pot avea impact asupra caracterului aleatoriu al repartizării.

Totodată, se reglementează explicit obligația consemnării în raportul de audit a eventualelor indicii privind încălcări ale legii și comunicarea acestora, de îndată, Consiliului Superior al Magistraturii, Inspecției Judiciare sau organelor competente, după caz. Raportul de audit urmează să fie publicat integral, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal, în vederea asigurării transparenței și a consolidării încrederii publice.

Prin aceste modificări nu se aduce atingere independenței judecătorilor și nici competențelor constituționale ale Consiliului Superior al Magistraturii. Dimpotrivă, se creează un cadru mai clar și mai eficient de prevenire a eventualelor disfuncționalități, contribuind la protejarea independenței justiției împotriva oricăror suspiciuni de intervenție nelegitimă.

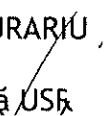
Într-un stat de drept, legitimitatea actului jurisdicțional se sprijină nu doar pe legalitatea formală, ci și pe transparență, verificabilitate și încredere publică. Consolidarea mecanismului de audit extern al repartizării aleatorii reprezintă un pas necesar și proporțional pentru întărirea acestor garanții. Pentru aceste motive, se impune adoptarea prezentei legi.

Față de cele prezentate, a fost elaborată *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară*, pe care o supunem Parlamentului spre adoptare.

În numele inițiatorilor,

Stelian-Cristian ION

Deputat USR

Oana MURARIU

Deputată USR

Alexandru-Paul DIMITRIU
Deputat USR

Dumitru VĂDUVA
Deputat USR

Elena-Simona SPĂTARU

Senatoare USR

Vasile-Ciprian RUS
Senator USR

**Lista susținătorilor
pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 304/2022 privind
organizarea judiciară**

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	ECHERT ALEXIAN	/	USR
2	ȘTEFAN - IULIAN IEREMIE		USR
3	BLAGA DANIEL		USR
4	HANGAN POLYANNA		USR
5	Paraschivescu Ovidiu		USR
6	BERESCU MONICA		USR
7	M. Lavin Radu		USR
8	GIMA GEORGE		USR
9	Diana Stăncu		USR
10	PLUSAR ANDREI		USR
11	ALECSANDRU HARIUS NICOLAE		USR
12	CORINA ATANASIU		USR

**Lista susținătorilor
pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 304/2022 privind organizare
judiciară**

[illegible]

Lista susținătorilor
pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 304/2022 privind
organizarea judiciară

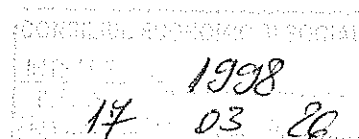
NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	MÎNARU CĂTĂLIN EMIL		USR
	SEBASTIAN CEIDNIC		USR
	Bodea Marius		USR
	SILOS SORIN		USR
	ȚĂNĂ CYNTHIA		USR
	CIȘU DEACONU RUXANDRA		USR
	Stefan Gheorghe		USR
	DOBRA ELENA ADELIA		USR
	BOCHILCANU GEORGE CĂTĂLIN		USR
	Norcia Mircea		USR
	CRISTIAN GHINEA		USR
	NEGOI EUGEN REMUS		USR

ANGHEL RAZVAN PAUL

USR

AUREL OPRINOIU

USR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

LEGE

pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 304/2022 privind
organizarea judiciară

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic - Articolul 58 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1104 din 16 noiembrie 2022, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Sistemul de repartizare aleatorie a cauzelor pe completuri de judecată se supune anual unui audit extern, care vizează aspectele tehnice, procedurale și operaționale, inclusiv intervențiile umane asupra sistemului și conformitatea acestora cu dispozițiile legale.”

2. Alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) Auditul extern are ca scop identificarea, documentarea și evaluarea eventualelor vulnerabilități ale sistemului, inclusiv sub aspectul influențării, vicierii sau eludării repartizării aleatorii, precum și analiza operațiunilor efectuate anterior auditării care ar fi putut afecta caracterul aleatoriu al repartizării.”

3. După alineatul (5) se introduc două noi alineate, alin. (5¹) și (5²), cu următorul cuprins:

„(5¹) Auditul extern include verificarea jurnalelor informatice (log-uri), a modificărilor intervenite în compunerea completurilor, a redistribuirilor de cauze și a oricăror operațiuni manuale sau administrative care au avut impact asupra repartizării aleatorii.”

„(5²) În cazul identificării unor indicii privind încălcări ale legii sau abateri disciplinare, acestea se consemnează în raportul de audit și se comunică, de îndată, Consiliului Superior al Magistraturii, Inspecției Judiciare sau organelor competente, după caz.”

4. Alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Auditul extern se organizează de Ministerul Justiției, prin selectarea unei entități independente, în condițiile legii, prin procedură transparentă. Procedura de selecție poate include consultarea societății civile și a asociațiilor profesionale ale magistraților. Raportul de audit se publică integral pe pagina de internet a Ministerului Justiției, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal, și se comunică Consiliului Superior al Magistraturii în vederea adoptării măsurilor necesare pentru remedierea neregularităților constatate.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților

Sorin Mihai GRINDEANU

Președintele Senatului

Mircea ABRUDEAN